

NOVUM

Muzeum Jindřichohradecka

říjen 2024

TÝDEN KNIHOVEN 2024 A BEDŘICH SMETANA V KNIHOVNĚ MUZEA JINDŘICHOHRADSKA

V letošním roce proběhne od 7. do 13. října již 28. ročník celostátní akce Týden knihoven, do níž se pravidelně zapojuje i naše knihovna. Jako každý rok jsme připravili edukační program pro žáky základních a středních škol, který navazuje na loňské úspěšné interaktivní lekce STAŇ SE BADATELEM. Pro letošní rok jsme jako badatelské téma zvolili osobnost hudebního skladatele Bedřicha Smetany, jehož 200. výročí narození si připomínáme též v rámci Roku české hudby 2024.

Účastníci hodinových lekcí se stanou badateli a vyzkouší si hledání informací o osobnosti na výstavce Bedřich Smetana a Jindřichův Hradec, v nejnovějších publikacích i v online katalogu a online zdrojích knihovny - v digitální knihovně Kramerius. Součástí programu je návštěva prostor muzejní badatelny s minivýstavkou knih a vlastní edukační program, který bude probíhat v konferenčním sále Muzea Jindřichohradecka ve Štítbátce ulici 124/I. Cílem programu je posílit informační gramotnost a digitální kompetence žáků a studentů v oblasti kulturního dědictví a regionální historie. Interaktivním způsobem se seznámí s možnostmi přístupu k informacím a základy odborné práce a poznají osobnost a dílo skladatele Bedřicha Smetany i jeho pobyt v Jindřichově Hradci. Připomenuta bude Smetanova první skladba Kvapík D dur, která vznikla právě v Jindřichově Hradci i nešťastná událost z dětství v našem městě, jež ovlivnila jeho pozdější ztrátu sluchu. Pozornost bude věnována také osobní návštěvě Bedřicha Smetany v Jindřichově Hradci v roce 1872 a ohlasům osobnosti v Jindřichově Hradci – dodnes existující pamětní desce, osudům Smetanova zátiší, uvedení Smetanových oper a zdejšímu pěveckému sboru, který nese jeho jméno. K výukové hodině budou připraveny pracovní listy pro samostatnou práci žáků a studentů s nově nabytými informacemi. Na program v Muzeu Jindřichohradecka se objednejte u muzejní edukátorky Mgr. Heleny Svobodové (tel. 384 363 661, 725 320 753, e-mail: svobodova@mjh.cz).

Štěpánka Běhalová

VÁLEČNÝ PILOT ALEXANDER „SAŠA“ HESS

Pozvání Klubu historie letectví Jindřichův Hradec a Muzea Jindřichohradecka tentokrát na přednášku přijal letecký historik Ivo Pujman z Prahy. V minulosti byl členem Letecké amatérské asociace, působil jako sportovní letecký komisař, je členem Českého svazu letectví.

*Alexander „Saša“ Hess, DFC
(foto Ivo Pujman)*

Přednáška bude zaměřena na život generála Alexandra Hesse, DFC, velitele slavné 310. čs. stíhací perutě RAF v období bitvy o Británii. Profesionální voják Alexandr Hess byl před válkou vedoucím našich sportovních leteckých výprav, které Československo úspěšně reprezentovaly v roce 1936 na olympiádě v Berlíně a v roce 1937 na IV. mezinárodním leteckém mítinku v Curychu. Ač neherec, zahrál si hlavní roli v němém filmu z roku 1926 Slavia L-Brox aneb románec letcův, který bude na přednášce promítán. Zajímavostí je, že se tento snímek ztratil na celých 95 let a svoji obnovenou premiéru bude mít právě v Jindřichově Hradci! Jako bonus přidá přednášející krátké unikátní filmové záběry z mítinku v Curychu roku 1937 a z operační činnosti příslušníků 310. čs. stíhací perutě RAF v roce 1940.

Přednáška Ivo Pujmana se uskuteční v konferenčním sále Muzea Jindřichohradecka ve Štútného ulici 124/I v Jindřichově Hradci v pátek 11. října 2024 od 18.00 hodin. Vstup je volný.

Vladislav Burian

KONFERENCE KNIŽNÍ KULTURA A ČESKO-NĚMECKÝ JAZYKOVÝ PROSTOR V 19. A 20. STOLETÍ

Ve dnech 22. – 24. října se uskuteční v Jindřichově Hradci další pokračování cyklu odborných konferencí KNIŽNÍ KULTURA, které od roku 2017 pořádá Muzeum Jindřichohradecka za podpory Národního muzea a Metodického centra pro knižní kulturu a literární muzea při Památníku národního písemnictví. Letošní konference je již třetím pokračováním cyklu a navazuje na konference uspořádané v letech 2017 při příležitosti 200. výročí založení jindřichohradecké Landfrasovy tiskárny a v roce 2021 při příležitosti 150. výročí vzniku týdeníku Ohlas od Nežárky (1871-1942) s podtitulem Periodická paměť. Obě multidisciplinárně pojaté konference zaznamenaly značný zájem odborníků z paměťových i akademických institucí, řada příspěvků byla publikována v monotematických číslech recenzovaného časopisu Národního muzea Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum (2018/3-4, 2022/3-4).

Pro letošní rok bylo s ohledem na právě probíhající projekt spolupráce českých a německých knihoven LIBRARY NEXT DOOR 2022-2025 zvoleno téma Knižní kultura a česko-německý jazykový prostor. Zároveň se organizátoři rozhodli, že pro další pokračování cyklu rozšíří výzkum dějin knižní kultury i na 20. století. Konference bude zaměřena na postavení knižní kultury v kulturních procesech a národovotných tendencích 19. a 20. století, česká a německá tištěná média v přístupu autora, nakladatele, vydavatele, knihkupce, technických a technologických výrobců, čtenářů a politických struktur a poznávací a studijní potenciál paměťových institucí spravujících české a německé knižní fondy.

Organizační výbor a odbornou garanci zajišťují Mgr. Martin Sekera, Ph.D. a PhDr. Pavel Muchka z Národního muzea, prof. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D. a Mgr. Alena Petruželková z Památníku Národního písemnictví - Muzea literatury a Ing. Martina Machartová a PhDr. Štěpánka Běhalová, Ph.D. z Muzea Jindřichohradecka.

Štěpánka Běhalová

POKLADY MUZEA JINDŘICHOHRADECKA

Hodiny na Nežárecké bráně

V prosinci roku 1878 navrhl nežárecký pekařský mistr Jan Komárek v Měšťánské besedě, že by na svůj náklad nechal na Nežárecké bráně zříditi hodiny, pokud by k tomuto účelu byly prostory brány náležitě upraveny. Svému slovu dostál a v lednu 1879 složil na městské radnici 450 zl. na pořízení hodin do brány. Jejich výroba byla svěřena proslulému hradeckému hodináři Martinu Rezkovi, který nedlouho předtím obdržel bronzovou medaili na Krajině hospodářsko-průmyslové výstavě v Třeboni právě za svůj zjednodušený a vylepšený věžní hodinový stroj. Martin Rezek vyrobil pro Nežáreckou bránu hodiny s Lepautovým krokem, mosaznými ozubenými koly a mohutným kyvadlem, které odbíjely každou čtvrt hodinu. Už v květnu byly hodiny připraveny, čekalo se ale na stavební úpravy brány, jež měl pod taktovkou okrašlovací spolek Vesna. Stavební práce, započaté v červnu 1879, zahrnovaly například opravu střechy věže, která byla nově pokryta šindelem darovaným hrabětem Jaromírem Černínem, či proražení přístupu do místnosti s hodinami.

Náklad, vyčíslený na 2000 zlatých, se z části zavázal uhradit okrašlovací spolek Vesna, část měla být kryta sbírkou. Po opravě byly do rizalitů brány ve třetím patře vloženy ciferníky, hodinový stroj byl umístěn v prvním patře a jeho lana procházela do druhého patra. Rezkovy hodiny na svém místě zůstaly až do 80. let minulého století, kdy byly po neúspěšných pokusech o uvedení do chodu z brány sňaty a nákladně restaurovány.

Od roku 1990 byl opravený hodinový stroj vystaven v expozici muzea a v rámci celkové rekonstrukce brány došlo i na ciferníky. Při jejich průzkumu bylo zjištěno, že ciferník na západní straně byl patrně za druhé světové války opatřen několika průstřely a také, že smaltované číslice a rafičky jsou v pokročilém stádiu koroze. Proto byly vytvořeny jejich kopie, posléze umístěné na bránu, původní číslice a rafičky pak zakonzervovány a uschovány v depozitáři hodin. Na Nežárecké bráně byly Rezkovy hodiny opětovně slavnostně spuštěny 30. června 1995, avšak po stížnostech zdejších obyvatel muselo být zastaveno jejich odbíjení.

Nežárecké hodiny, jejichž chod v současnosti každodenně zabezpečují zaměstnanci Muzea Jindřichohradecka, jsou součástí sbírkového fondu Hodiny, který zahrnuje i soubor hodinářských výrobků jindřichohradecké dílny Martina Rezka. Fond tvoří více než dvě stě kusů hodin převážně z 18. a 19. století. Jsou zde zastoupeny zejména nástěnné a stolní hodiny, několik kusů hodin věžních, sloupových nebo naopak kapesních. Hodiny získávalo muzeum už od počátku své existence, a to jednak od místních měšťanů, jednak v okolních vesnicích, čemuž přesně odpovídá charakter fondu. Více než jeho třetinu tvoří měšťánské klasicistní a biedermeierové hodiny, další velká část souboru patří venkovským hodinám. Fond zahrnuje i sbírku 25 měšťánských stolních hodin místního architekta Antonína Mečře, kterou muzeum získalo v roce 1965, a hodiny z pozůstalosti Emy Destinové. Mezi nejstarší stroje ve fondu patří torzo věžních hodin z přelomu 17. a 18. století a londýnské sloupové hodiny vystavené v expozici Měšťánská kultura. Velmi cenný je také soubor lidových venkovských celodřevěných hodin z Jindřichohradecka.

Zprávy

Expozice v jezuitském semináři jsou v říjnu otevřeny denně mimo pondělí od 8.30 do 12.00 hodin a od 13.00 do 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je pro veřejnost uzavřena. **Kostel sv. Jana Křtitele a výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou otevřeny denně mimo pondělí od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

Od 7. do 13. října je připraven edukační program pro školy v rámci celostátní akce **Týden knihoven**. Účastníci hodinových lekcí se stanou badateli a vyzkouší si hledání informací o osobnosti na výstavce Bedřich Smetana a Jindřichův Hradec, v nejnovějších publikacích i v online katalogu a online zdrojích knihovny - v digitální knihovně Kramerius. Na program je nutné se předem objednat u muzejní edukátorky Mgr. Heleny Svobodové (tel. 384 363 661, 725 320 753, e-mail: svobodova@mjh.cz).

Spolek přátel starého Jindřichova Hradce a Muzeum Jindřichohradecka Vás srdečně zvou na schůzi spolku spojenou s přednáškou Mgr. Alexandry Tesaříkové **PŘÍBĚHY Z CEST MLADÝCH ČERNÍNŮ SLOVEM I OBRAZEM**. Setkání se uskuteční v pondělí **14. října 2024 v 18.00 hodin** v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici. Pokladna spolku přátel starého Jindřichova Hradce bude otevřena od 17.00 hodin.

Srdečně Vás zveme na výstavu nazvanou RETRO KOČÁRKY NAD VAJGAREM a jiné vzpomínky. Výstavu můžete navštívit ve výstavním sále v objektu bývalého minoritského kláštera ve Štítného ulici 124/I **od 5. října do 31. prosince 2024**. Vystavené předměty pocházejí ze soukromých sbírek Martiny Chánové a Marie Kubatové.

Klub historie letectví Jindřichův Hradec a Muzeum Jindřichohradecka Vás zvou na přednášku leteckého historika Ivo Pujmana, který bude přednášet o životě **VÁLEČNÉHO PILOTA ALEXANDERA „SAŠI“ HESSE**. Setkání se uskuteční v konferenčním sále Muzea Jindřichohradecka ve Štítného ulici 124/I v Jindřichově Hradci v pátek **11. října 2024 od 18.00 hodin**. Vstup je volný.

Do výstavní síně muzea v jezuitském semináři na Balbínově náměstí jste zváni na probíhající výstavu **PÁNI, DÁMY, PLESOVÁ SEZÓNA ZAČÍNÁ**. Návštěvníci se budou moci pokochat proměnou plesové módy a rozsáhlou sbírkou historických artefaktů spojených s plesy v našem regionu. Výstava potrvá **do 6. ledna 2025**.

Srdečně Vás zveme na probíhající výstavu jindřichohradecké rodačky a výtvarnice Zdeňky Skořepové nazvanou STÁLE MALUJÍCÍ ZDEŇKA SKOŘEPOVÁ. Výstava představuje průřez celou dosavadní uměleckou tvorbou autorky. Umělecká díla jsou instalována v křížové chodbě bývalého minoritského kláštera ve Štítného ulici a bude možné je vidět **do 31. října 2024**.

V konferenčním sále je též umístěna minivýstava **BEDŘICH SMETANA A JINDŘICHŮV HRADEC**, která bude přístupná **do 17. listopadu 2024** v běžné otevírací době.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Odpovědný redaktor: Ing. Martina Machartová

Redakce: Bc. Iveta Maryšková

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo náměstí 19/I, Jindřichův Hradec, 377 01

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny), e-mail: muzeum@mjh.cz, www.mjh.cz

Ročník XXXIII. 10/2024

Registrační značka: MK ČR 11673